22/02/2024

Μέγας Φώτιος: Ο τρόπος των αρχόντων γίνεται νόμος στους υπηκόους!

/ Πνευματικά Αποσπάσματα

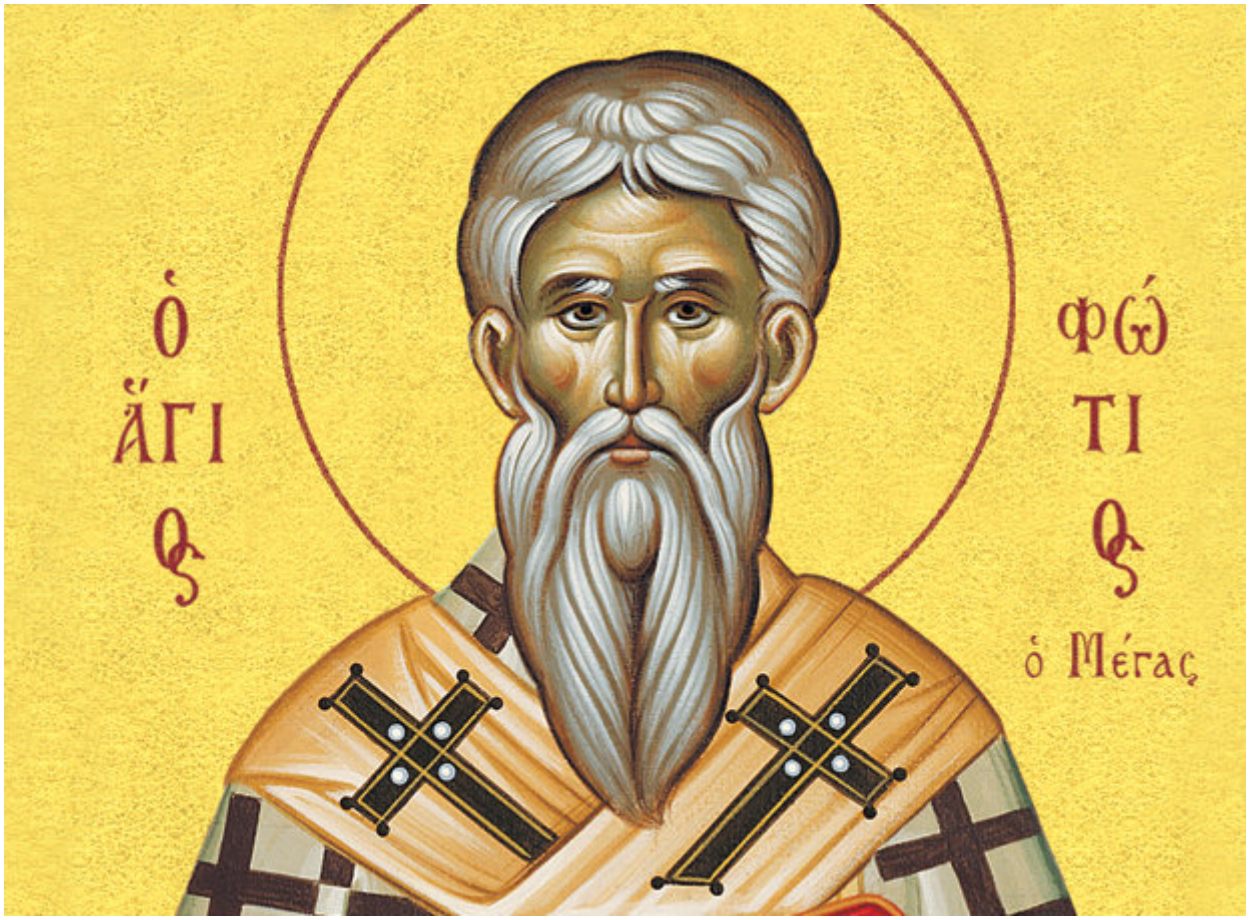

Άγιος Φώτιος ο Μέγας

Προς τον εκλαμπρότατο και ενδοξότατο Μιχαήλ ηγεμόνα της Βουλγαρίας εκ Θεού αγαπημένο εν Κυρίω πνευματικό υιό

Συνέχεια από εδώ: http://www.pemptousia.gr/?p=392938

58. Μερικοί είπαν ότι αρετή του άρχοντος είναι το να κάμη μεγάλη μία μικρή πολιτεία·(1) εγώ θα έλεγα ότι μάλλον είναι το να την καταστήση σπουδαία από φαύλη. Το πρώτο μπορεί να συμβή πολλές φορές και από τη φορά των πραγμάτων, το δεύτερο δεν είναι δυνατό να επιτευχθή παρά μόνο από τον άριστο κυβερνήτη. Μιμούμενος αυτόν κι εσύ με τα κατορθώματά σου, θα αυξήσης την πολιτεία των υπηκόων με την αρετή.

59. Όπως ένα σαθρό τείχος ακόμη κι αν μέσα του έχη λαμπρά σπίτια, ευκρασία αέρων και αφθονία αγαθών, εξευτελίζει την πόλι, έτσι και οι φαύλοι άνθρωποι που είναι στο περιβάλλον του άρχοντος διαβάλλουν και τον δικό του τρόπο· διότι όσοι λαμβάνουν πείρα της πονηρίας εκείνων, υποθέτουν ότι και ο απ’ αυτούς δορυφορούμενος είναι παρόμοιος.(2)

60. Να μη επαινέσης κανενός την παρανομία, έστω κι αν φαίνεται να ευημερή δι’ αυτής· διότι κι’ εκείνον θα παρακινήσης περισσότερο στην κακία και εσύ ο ίδιος θ’ αποδειχθής ότι ζητείς ευκαιρία για παρόμοια πράξι. Εκείνος πράγματι που εγκρίνει και τιμά αυτά που επαινεί ακαίρως, τι δεν θα κάμη, αν του δοθή τέτοια ευκαιρία;(3)

61. Ο τρόπος των αρχόντων γίνεται νόμος στους υπηκόους. Αν λοιπόν το πλήθος για όλα τα σφάλματά του αποδίδη τα αίτια στον άρχοντα, πόσο νομίζεις εσύ ότι πρέπει να επιμελήσαι της αρετής και να αγρυπνής για τα καλά έργα;

62. Κάθε πράξεως πρέπει να προηγήται σκέψις, διότι οι απερίσκεπτες πράξεις είναι συνήθως σφαλερές και το επίτευγμά τους δικαίως θα μπορούσε να θεωρηθή έργο άλλης μάλλον αιτίας παρά της ορμής και περιπετείας εκείνου που πολλές φορές παρατράπηκε.(4)

63. Πράγματα που δεν κατάφεραν χέρια πολλών και πολλές φορές, τα κατορθώνει μια βουλή και διαμιάς· γι’ αυτό να προτιμάς την ευβουλία από την πολυχειρία.(5)

64. Βοηθός της προνοίας είναι η μετάνοια. Όσα λοιπόν διέφυγαν από εκείνη και εκπίπτουν, ας αναλάβη αυτή να τα διορθώση και να τα περισώση.

65. Ο φθόνος είναι μεγάλη αρρώστια για κάθε ψυχή, είναι όμως μεγίστη κυρίως για τους άρχοντες· διότι αυτοί κατ’ ανάγκην, όσους πρόκειται να χρησιμοποιήσουν ως συνεργάτες για την ευημερία και του βίου και της πόλεως, τους βλέπουν από φθόνο ως εχθρούς λόγω της αρετής των και τους επιβουλεύονται ως αντιπάλους· τι θα ήταν ολεθριώτερο και αφρονέστερο από αυτό;

66. Όσο πρέπει ν’ αποφεύγωμε το φθονείν, τόσο πρέπει να επιδιώκωμε το φθονείσθαι· αυτό αρμόζει ιδιαιτέρως στον άρχοντα όπου δεν είναι εύκολο να

φθάση η βλάβη από τους φθονερούς. Αν όμως χρειασθή να περιστείλη τον φθόνο (διότι αυτό το θηρίο είναι πολυμήχανο και παράτολμο) δεν θα αποκρουσθούν οι βολίδες του με την ελάττωσι της αρετής, αλλά με την μετριοφροσύνη, καθώς και με την μείωσι και περικοπή της επιδείξεως και πλεονεξίας στα μη αναγκαία.

67. Όταν κανείς κυβερνά τον εαυτό του, τότε ας νομίζη ότι κυβερνά αληθινά και τους υπηκόους του.(6) Διότι αυτοί, όταν ιδούν τον ηγέτη να είναι άρχων των παθών και κυρίαρχος των ηδονών, τότε από πόθο θα υποταγούν και αυτοί εκουσίως· αν όμως τον ιδούν να είναι υπόδουλος της ηδονής και των παθών, θα θεωρήσουν ανυπόφορο το να δουλεύουν σ’ έναν υπόδουλο.

Σημειώσεις
1. Αυτόθι 9.
2. Αυτόθι 27.
3. Αυτόθι 3
4. Ψευδο-Ισοκράτης, Προς Δημόνικον 34.
5. Ευριπίδης, απόσπασμα 200.
6. Ισοκράτης, Προς Νικοκλέα 29.

Η «Επιστολή προς Βούλγαρον Ηγεμόνα» του αγίου Φωτίου του Μεγάλου δημοσιεύτηκε στο περιοδικό «Εποπτεία» τον Φεβρουάριο του 1992. Εισαγωγή, μετάφραση, σημειώσεις Παναγιώτης Κ. Χρήστου. Αναδημοσίευση από την ιστοσελίδα Myriobiblos Βιβλιοθήκη: http://www.myriobiblos.gr/texts/greek/fotios_epistoli.html

Πηγή: pemptousia.gr (Επιμέλεια Στέλιος Κούκος)